

Skinninnbundet Utposten til biblioteket i Alexandria

Biblioteket i Alexandria er gjenoppbygd. Det står igjen å fylle det med innhold. Utposten sendte et brev til biblioteket og spurte om de kunne være interessert i å innlemme bladet i samlingene. Vi fikk en overveldende respons.

Da Alexander den store erobret Egypt fra perserne i 332 f.Kr., hilste egypterne ham som en frigjører, og prestene i Memphis utropte han til farao. Alexander grunnla byen som fikk hans navn, men han fikk aldri se byen bygd. Han døde i Babylon bare 33 år gammel.

Tempel og bibliotek

En av generalene i den gresk-makedonske hæren, Ptolemaios, fulgte etter som farao. Han ble stamfar for kongene som fulgte i de neste 300 årene. Ptolemaios fullførte Alexandria etter planene, og han startet byggingen av det berømte fyrtårnet på Pharos. Hans største fortjeneste er imidlertid at han la grunnen for det som skulle bli antikkens viktigste akademiske institusjon Mouseion, musenes tempel, og dets bibliotek, Bibliotheca Alexandrina.

I århundrene som fulgte ble Alexandria et sentrum for vitenskap og kunst. De lærde ved Mouseion ble lønnet av kongene for å kunne drive sine studier uten økonomiske bekymringer. Biblioteket bygde opp en enorm boksamling som trolig etter hvert kom opp i 900 000 bind. Bøkene var ikke bare greske og latinske, men også hebraiske, gamle egyptiske, persiske og orientalske, som ble oversatt. Den første oversettelsen av Det gamle testamente fra hebraisk til gresk ble gjort her. Biblioteket la stor vekt på å skaffe seg originalmanuskripter. Det sies at når et nytt skip kom til byen, ble det gjennomsokt. Hvis man fant bøker, ble de beslaglagt. De ble så skrevet av, og skipet fikk kopien tilbake.

Kleopatra ble den siste av etterkommerne etter Ptolemaios som satt på tronen i Egypt. Hun giftet seg med Julius Caesar for å skaffe seg en sterk alliert i en strid med sin bror, Ptolemaios XIII. Caesar satte fyr på Ptolemaios' flåte, og i brannen som fulgte gikk dessverre en stor del av boksamlingen opp i flammer i 48 f.Kr. Biblioteket hadde imidlertid fortsatt stor betydning i 300 år, frem til det ble ødelagt i kriger, ved religiøs fanatisme og generelt kulturelt forfall i det tredje og fjerde århundret e.Kr.

Unikt tidsskrift

Hva har Utposten i Alexandria å gjøre? Utposten fyller 30 år i 2002. I disse årene har allmennleger og samfunnsmedisinere brukt bladet til å dele kunnskap om faget sitt – kunnskap som har steget frem fra praktisk virksomhet, men som likevel er rotfestet i den vitenskapelige tradisjon. Denne kunn-

Elisabeth Swensen overreker Utposten til professor Youssuf Ziedan ved biblioteket i Alexandria. Begge foto T. Rutle

Utpostens redaktører 1998–2002: Jannike Reymert, Torgeir Gilje Lid, Erik Jesman Pedersen, Gunnar Strøno, Elisabeth Swensen, Frode Forland og Tone Skjerven (Bibalex).

skapen er unik, og det finnes ikke noe tilsvarende tidsskrift i verden. Utpostens forespørsel til biblioteket førte til at direktøren for avdeling for manuskripter og nyanskaffelser, professor Youssuf Ziedan, inviterte en delegasjon til Alexandria. 7. november møtte vi til en enkel høytidelighet i Dr. Ziedans kontor. Koordinerende redaktør, Torgeir Gilje Lid, ledet delegasjonen og presenterte med-

lemmene. Frode Forland leste et hilsningsbrev fra utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet og overbrakte en hilsen fra Bjørn-Inge Larsen, direktør i Sosial- og helsedirektoratet. Elisabeth Swensen fortalte litt om Utposten og overrakte de siste fem årgangene av bladet innbundet i skinn.

– Gunnar Strøno, Utposten